

Działalność Stowaryszczenia im. Jana Karskiego i Instytutu Kultury Spotkania i Dialogu w Kielcach w 2017 roku

I Warsztaty

II Wystawy czasowe

III Pokazy filmów

IV Obchody rocznic i dni pamięci

V Cykl spotkań „Zrozumieć Franciszka”

VI II Kieleckie Dni Tischnerowskie

VII VII Kieleckie Spotkania Chrześcijańsko – Żydowskie

VIII Studium „ABC judaizmu dla chrześcijan”

IX Pozostałe wydarzenia

I Warsztaty

a) Warsztaty w ramach projektu „Edukacja w miejscach pamięci”

Projekt Edukacja w Miejscach Pamięci jest kierowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Polega on na zajęciach edukacyjnych, prowadzonych poza murami szkoły, w miejscach o ważnym znaczeniu historycznym oraz w instytucjach, które zajmują się edukacją historyczną i społeczną. Ma służyć wzmocnieniu świadomości lokalnej młodzieży. Uczniowie poznają historię swojego miasta – tę chlubną i tę trudniejszą.

W ciągu 2017 roku odbyło się 110 takich warsztatów (75 wiosną i 35 jesienią), w których uczestniczyło ok. 2750 uczniów.

Program zajęć dla szóstoklasistów zakłada zdobycie przez nich wiedzy o ważnych ludziach związanych z Kielcami i regionem świętokrzyskim. W Instytucie Kultury Spotkania i Dialogu przy ul. Plancy 7 uczniowie spotykają się z postacią Jana Karskiego. Mimo, że Karski nigdy nie mieszkał w Kielcach, jego osoba i myśl symbolizują wysiłek włożony w uświadomienie współczesnych o tragedii narodu żydowskiego podczas Drugiej Wojny Światowej. Zapoznanie młodzieży z tą osobą łączy się więc także z rozmową o historii kieleckich Żydów, szczególnie zaś o ich tragicznych losach podczas ostatniej wojny.

Program zajęć dla klas trzecich gimnazjum podejmuje takie zagadnienia jak tożsamość narodowa, pamięć, patriotyzm. W naszym Instytucie uczniowie dowiadują się o tym, że pamięć narodowa obejmuje nie tylko wydarzenia, które są przyczyną do domu albo w których nasz naród jest w sytuacji ofiary. Poznają historie rodziny Goldszajdów, dzięki czemu zaznajamiają się z informacjami o losie kieleckich Żydów w czasie II Wojny Światowej. Następnie poznają podstawowe fakty dotyczące pogromu kieleckiego, wysłuchują także świadectwo Barucha Dorfmana. Na koniec oglądają wystawę „Wspomnijcie na minione dni”.

b) Warsztaty prowadzone we współpracy z Teatrem Aktora i Lalki „Kubuś” w Kielcach.

Warsztaty prowadzone we współpracy z Teatrem Aktora i Lalki „Kubuś” w Kielcach. Przeznaczone są dla dzieci w wieku 6-10 lat, które oglądały spektakl „Wojna, która zmieniła Rondo” w reżyserii Judyty

Berłowskiej. Warsztaty podejmują temat przeciwstawnych wartości: dobra i zła, bezpieczeństwa i strachu. Uświadamiają, jaką wartość ma współpraca w tworzeniu czegoś dobrego.

W 2017 przeprowadzono 6 takich warsztatów w szkołach podstawowych na terenie Kielc, w których uczestniczyło ok. 120 dzieci.

c) Warsztaty antydyskryminacyjne wg Projektu Bohaterskiej wyobraźni

Warsztaty antydyskryminacyjne oparto na nowatorskim programie prof. Philipa Zimbardo pod nazwą Projekt Bohaterskiej Wyobraźni (HIP). Bohaterska wyobraźnia, kształtowana w trakcie realizacji projektu, ma motywować zwykłych ludzi do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia dyskryminacji. Zajęcia mają na celu dostarczenie uczestnikom narzędzi i wiedzy do kształtowania wśród młodzieży postaw prospołecznych, umiejętności współodczuwania i odnajdywania w sobie bohatera.

W 2017 roku przeprowadzono 3 takie warsztaty w Instytucie, uczestniczyło w nich 45 osób.

II Wystawy czasowe

Styczeń – marzec „Abraham i Franciszek”

Wystawa związana z odbywającym się po raz drugi w Kielcach Ogólnopolskim Dniu Judaizmu. NA wystawę składają się wypowiedzi rabina Abrahama Skórki i papieża Franciszka dotyczące relacji pomiędzy judaizmem i chrześcijaństwem. Wypowiedzi te ilustrowane są fotografiami ukazującymi spotkania papieża i rabina, którzy darzą siebie wielką przyjaźnią. W otwarciu wystawy uczestniczył jeden z jej bohaterów – rabin Abraham Skórka, który ma swoje korzenie w Końskich.

Marzec – maj „„Sicut Cervus. Obrazy duszy””

Wystawa, której wernisaż odbył się w czasie II Kieleckich Dni Tischnerowskich, prezentowała obrazy dominikanina, o. Tomasza Biłki z różnych okresów jego twórczości. Malarstwo o. Tomasza obejmuje zarówno obrazy inspirowane ikonami (szczególnym autorytetem dla malarza jest prof. Jerzy Nowosielski) i malarstwem abstrakcyjnym (Mark Rothko), jak i zupełnie własne koncepcje. Do tych drugich należy cykl inspirowany symboliką złaknionego jelenia z psalmów oraz „Kenosis” – obrazy umęczonego Chrystusa malowane na starych, zniszczonych blachach.

Maj– sierpień „EDELMAN – POLAK, ŻYD, ŁODZIANIN””

Wystawa plakatów nagrodzonych w konkursie: EDELMAN – POLAK, ŻYD, ŁODZIANIN. Autorkami plakatów są studentki z Wyższej Szkoły Sztuki i Projektowania w Łodzi.

Sierpień-wrzesień „Walka o wolność. Powstanie Warszawskie 1944”

Ekspozycja przygotowana przez Muzeum Powstania Warszawskiego przybliży fenomen Polskiego Państwa Podziemnego i polskich powstańców. Opowiada o realiach Powstania Warszawskiego w kontekście II wojny światowej oraz o znaczeniu i tradycji walk niepodległościowych. Ukazuje też poruszające zdjęcia Warszawy i codzienne życie jej mieszkańców na tle walk z 1944 r. i po ich zakończeniu.

III Pokazy filmów

Comiesięczny pokaz filmu „Przy Planty 7/9”

Film Michała Jaskulskiego i Lawrence'a Loewingera pt. „Przy Planty 7/9” opowiada o pogromie kieleckim 4 lipca 1946 roku i kieleckiej drodze do pojednania. Film dokumentuje kilkunastoletni wysiłek wykonany przez Bogdana Białka i jego przyjaciół w Kielcach. Miasto, które przez kilka dziesięcioleci uchodziło za symbol polskiego antysemityzmu, obecnie stało się dla Żydów miejscem

przyjaznym i życzliwym. Film był wyświetlany w Instytucie w każdy pierwszy poniedziałek miesiąca. W ramach tych pokazu obejrzało go ok. 50 osób.

28 III Film „Człowiek”

Dokument "Człowiek" (2016 reż. Yann Arthus-Bertrand) to zbiór niesamowitych opowieści i obrazów skłaniających nas do refleksji nad tym, co to znaczy być człowiekiem. Został on wyświetlony w ramach II Kieleckich Dni Tischnerowskich.

VII-X 2017 Pokazy filmów z Warszawskiego Festiwalu Filmów o Tematyce Żydowskiej

Wraz z Festiwalem Filmów o Tematyce Żydowskiej zorganizowaliśmy pokazy filmów, które były wyświetlane w czasie 14 edycji Festiwalu.

18 VII "Hummus!" (2015, reż. Oren Rosenfeld) oraz "Mały dyktator" (2015, reż. Nurith Cohn)

27 IX "Hummus!" (2015, reż. Oren Rosenfeld)

9 X "Proces Norymberski" (2016, reż. Peter Hartl) oraz "Żydzi Warszawy" (1997, reż. Daniel Strehlau)

18 X "Samuel" (2014, Jan Kidawa-Błoński)

W pokazach uczestniczyło ok. 60 osób

26 VI – 1 VII O-PAMIĘTANIE. Przegląd filmów o pogromie kieleckim

Na kilka dni przed 71 rocznicą pogromu kieleckiego, zaprosiliśmy kielczan do obejrzenia najważniejszych filmów dotyczących pogromu. Najstarszy dokument został zrealizowany w 1986 roku, najmłodszy miał swoją premierę w poprzednim roku. Po każdym pokazie przewidziano dyskusję. Wyświetlono następujące obrazy: „Świadkowie” (1986, reż. Marcel Łoziński), „Henio” (1999, reż. Andrzej Miłosz, Piotr Weychert), „Pogrom. Kielce: 4 lipca 1946” (1996, reż. Andrzej Miłosz, Piotr Weychert), „Amnezja” (2015, reż. Jerzy Śladkowski), „Przy Planty 7/9” (2017, reż. Michał Jaskulski i Lawrence Loewinger). W pokazach uczestniczyło ok. 30 osób

19 XI Projekcja filmu „Odnaleźć obrazy”

19 listopada minęła 75. rocznica tragicznej śmierci Brunona Schulza, wybitnego pisarza, malarza i grafika. W stu kinach na całym świecie można było zobaczyć dokument „Odnaleźć obrazy” w reż. Benjamin Geisslera, poświęcony historii fresków, które Schulz namalował w dziecięcym pokoju na polecenie oficera SS Felixa Landaua. W naszym Instytucie film obejrzało ponad 40 osób.

IV Obchody rocznic i dni pamięci

17 I Ogólnopolski Dzień Judaizmu w Kielcach

Już po raz drugi w Kielcach odbyły się w Kielcach ogólnopolskie obchody Dnia Judaizmu w Kościele katolickim. Tegorocznym obchodom towarzyszył cytat z proroka Izajasza: „Uwiodłeś mnie, a ja pozwoliłem się uwieść”. Uroczystości współorganizowane przez Stowarzyszenie im. Jana Karskiego, rozpoczęły się przy pomniku Menora. Przed budynkiem dawnej synagogi wspomniani zostali żydowscy mieszkańcy Kielc oraz Polacy ratujący Żydów podczas II wojny światowej. Uczestnicy uroczystości postawili znicze pod Murem Pamięci Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata. Następnie w auli Wyższego Seminarium Duchownego rabin Abraham Skórka wygłosił wykład pt. „Żydzi i chrześcijanie w nowym świecie”. Gość z Argentyny, przyjaciel papieża Franciszka zaznaczył, że Żydzi i

chrześcijanie muszą ze sobą współpracować, by przeciwdziałać nihilistycznej, niszczycielskiej rzeczywistości. Po wykładzie odbył się panel dyskusyjny wokół tematu Dnia Judaizmu, w którym udział wzięli: bp Mieczysław Cisko, bp. Rafał Markowski, rabin Yehoshua Ellis, rabinka Małgorzata Kordowicz, prof. Sławomir Żurek, prof. Stanisław Krajewski i ks. prof. Przemysław Kantyka. Na zakończeniu panelu głos zabrał abp Henryk Muszyński i wiceambasador Izraela w Polsce Ruth Cohen-Dar. Po południu w kieleckiej katedrze odbyło się nabożeństwo biblijne, homilię wygłosił bp. Mieczysław Cisko. Dzień zakończył „Wieczór psalmów” w KCK. Interpretacje wybranych psalmów przedstawili ks. Grzegorz Michalczyk z Warszawy i rabin Dawid Szychowski z Łodzi.

23 V Rocznica mordu dzieci żydowskich

W tym roku przypadła 74 rocznica mordu dzieci Żydowskich z obozu pracy w okolicach Jasnej i Stolarskiej. 23 maja 1943 roku Niemcy zastrzelili 45. dzieci żydowskich, które zabrali rodzicom, uznając je za niezdolne do pracy. Najmłodsze z nich miało 15 miesięcy, najstarsze 13 lat. Wraz z 30 uczniami Gimnazjum nr 6, którzy odwiedzili nasz Instytut, pod pomnikiem Menora zasadziliśmy 45 kwiatów, które wyraziły naszą pamięć.

Obchody 71. rocznicy pogromu kieleckiego

03 VII Prezentacja książki „Pamięć – Dialog – Pojednanie”

W Bibliotece Wojewódzkiej im. Witolda Gombrowicza w Kielcach miała miejsce promocja książki „Pamięć – Dialog – Pojednanie”, będącej dokumentacją wydarzeń związanych z ubiegłoroczną, 70 rocznicą pogromu. Rozmowę z Bogdanem Białkiem, prezesem Stowarzyszenia im. Jana Karskiego, poprowadziła Magdalena Smożewska-Wójcikiewicz z Radia Kielce. W spotkaniu uczestniczyło ok. 20 osób.

04 VII Główne obchody rocznicy pogromu

Główne obchody rozpoczęły się o godzinie 14.00 na cmentarzu na kieleckim Pakoszu. Ta część była współorganizowana przez Michaela Schudricha, Naczelnego Rabina Polski. Wraz z rabinem modlili się, każdy w swojej tradycji: sekretarz Rady Naczelnej Ligi Muzułmańskiej w RP, imam Abdul Jabbar Koubaisy, mnich buddyjski Michał Czernuszczyk reprezentujący Wspólnotę Zen Kannon z Warszawy, ks. Michał Jabłoński, proboszcz parafii ewangelicko-reformowanej w Warszawie oraz księża katolicy: ks. dr Mirosław Cisowski, delegat biskupa kieleckiego, który zapewnił o swojej duchowej obecności, o. Wiesław Dawidowski, prowincjał polskich augustianów, pallotyn ks. Jan Oleszko, rektor kościoła na kieleckiej Karczówce oraz ks. Jacek Kopeć, dyrektor Zespołu Szkół Katolickich Diecezji Kieleckiej.

Uroczystości pod pomnikiem „Menora”, poprowadził Artur Hofman, prezes Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce. Po jego przemowie w miejscu, które było świadkiem egzekucji ludności kieleckiego getta, zabrzmiały melodie żydowskie grane na skrzypcach.

Niezwykle poruszająca była część obchodów, która miała miejsce w miejscu zbrodni, przy kamienicy na Planty 7. W całości przygotowała ją młodzież z kieleckich szkół. Poprowadziła ją Anna Brzezińska, 16-latką, uczennicą gimnazjum św. Jadwigi. Młodzież odczytała w czterech językach treść napisu, który umieszczono na grobie ofiar pogromu, a następnie modliła się słowami psalmu. Przy kamienicy wybrzmiało również niezwykle przejmujące świadectwo jednego ze świadków wydarzeń z 1946. Podczas odczytywania listy nazwisk pomordowanych, młodzi ludzie pisali je kredą na chodniku przed kamienicą i zapalali przy nich znicze. Po wspomnieniu zamordowanych podczas tragedii dzieci kielecka młodzież zaśpiewała znaną żydowską kołysankę w języku jidysz.

Ostatnim akcentem obchodów był koncert amerykańskiej kantorki i edukatorki muzycznej Cindy Paley oraz członka zespołu Klezmaholics Piotra Mirskiego. Wieczór poprowadził rabin Haim Dov Beliak. Koncert odbył się przed budynkiem dawnej Wielkiej Synagogi Kieleckiej. Poprzedziło go uhonorowanie dr. hab. Roberta Kotowskiego, dyrektora Muzeum Narodowego w Kielcach tytułem Vir Bonus.

25-26 VIII 75. rocznica zagłady kieleckiego getta.

W dniach 20-24 sierpnia tego roku minęło 75 lat od największej tragedii w historii Kielc – zagłady getta, do mieszkania w którym Niemcy zmusili ok 27 tysięcy Żydów. Stowarzyszenie Jana Karskiego zorganizowało dwudniowe obchody, którymi uczczono pamięć ofiar. Uroczystości rozpoczęła msza w intencji zamordowanych, odprawiona w piątek, 25 sierpnia, w kościele oo. kapucynów przy ulicy Warszawskiej. Po Mszy palono znicze przed pomnikiem „Menora”. Następnie w Instytucie miał miejsce spektakl przygotowany przez młodzież z grupy teatralnej działającej przy Teatrze Żeromskiego. Młodzi ludzie sami opracowali program, w którym wspomnienia świadków życia i zagłady kieleckiego getta przeplatane były fragmentami biblijnej księgi Lamentacji Jeremiasza. W obchodzie wzięło udział ok 30 osób.

Nazajutrz, w sobotę 26 sierpnia, odbyła się pielgrzymka pamięci do Treblinki – miejsca śmierci kieleckich Żydów. Wzięło w niej udział ok. 40 osób. Po drodze zwiedzono Muzeum Historii Żydów Polskich „Polin” w Warszawie. Na terenie byłego obozu Bogdan Białek, prezes Stowarzyszenia wygłosił przemówienie, uczestnicy pielgrzymki odczytali fragmenty wspomnień o zgładzie kieleckiego getta, po czym modlono się psalmami. Modlitwie przewodniczył ks. Jerzy Firczyk SAC z klasztoru pallotynów na Karczówce.

3-7 X Obchody Tygodnia modlitw za uchodźców

3 X Nabożeństwo w intencji uchodźców

W kościele akademickim św. Jana Pawła II przy ulicy Wesołej odbyło się nabożeństwo w intencji uchodźców, odprawiane według porządku zaproponowanego przez wspólnotę Sant’Egidio. Głównym celebransem był ks. Paweł Tambor, rektor kieleckiego seminarium duchownego, który wygłosił też kazanie. W nabożeństwie uczestniczyli również księża Mirosław Cisowski, reprezentujący biskupa kieleckiego, oraz Rafał Dudała, duszpasterz Centrum Wesoła 54, a także pastor Janusz Daszuta z Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego. Na koniec przemówił Bogdan Białek, prezes Stowarzyszenia. W modlitwie uczestniczyło ok. 30 osób.

5 X Spotkania „Czy jest szansa na pokój w Syrii?”

Naszymi gośćmi byli Anna i Karol Wilczyńscy, dziennikarze, którzy w tym roku odwiedzili Aleppo i Damaszek oraz włączyli się aktywnie w pomoc rodzinom cierpiącym wskutek trwającego konfliktu poprowadzili spotkanie dotyczące uchodźców, wojny w Syrii i kryzysu migracyjnego w Europie. W spotkaniu wzięło udział ok. 15 osób.

6 X Koncert Saby i Mieczysława Litwińskich

Saba i Mieczysław Litwińscy oczarowywali publiczność tradycyjnymi pieśniami perskimi, pruskimi, żydowskimi, a także swoimi autorskimi kompozycjami. Małżeński duet muzyków od wielu lat występuje na polskiej scenie. W koncercie uczestniczyło ok. 10 osób.

7 X Warsztaty „Co ma mój Facebook do uchodźców?”

Warsztaty skierowane do młodzieży poprowadzili Anna i Karol Wilczyńscy. Celem warsztatów było wypracowanie narzędzi, które pozwolą odróżniać fakty od manipulacji oraz informacji zmyślonych i celowo wykreowanych, których niestety w mediach pojawia się coraz więcej. W warsztatach uczestniczyło ok. 15 osób.

V Cykl spotkań „Zrozumieć Franciszka”

2 III „Zrozumieć Franciszka. Prorok Bożej czułości”. Wykład ks. Alfreda Wierzbickiego

Był to pierwszy wykład z cyklu przybliżającego nauczanie obecnego papieża. Ks. Alfred Wierzbicki mówił o argentyńskim papieżu jako o proroku Bożej czułości, pokazując, z jak niezwykłą głową Kościoła mamy do czynienia. Poznaliśmy też specyfikę południowoamerykańskiego Kościoła, bez zrozumienia której nie można mówić o rozumieniu podejścia Franciszka do roli Kościoła w świecie. Ks. dr Alfred Wierzbicki jest kapłanem archidiecezji lubelskiej, filozofem i poetą. Pracuje na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Był bliskim współpracownikiem ks. abp. Józefa Życińskiego. Od 2006 roku jest członkiem Komitetu ds. Dialogu z Judaizmem przy Konferencji Episkopatu Polski. W spotkaniu uczestniczyło ok. 30 osób

4 IV „Dlaczego papież Franciszek umiłował uchodźców?”. Wykład bp. Krzysztofa Zadarko

Franciszek od samego początku swego pontyfikatu sprawy uchodźców traktuje jako najważniejsze – mówił bp Krzysztof Zadarko, delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. Imigracji podczas spotkania z cyklu „Zrozumieć Franciszka”, które odbyło się w Instytucie Kultury Spotkania i Dialogu w Kielcach, pod hasłem: „Dlaczego Franciszek umiłował uchodźców”. W spotkaniu uczestniczyło ok. 10 osób

8 V „Radość Miłości według Franciszka” Wykład red. Zbigniewa Nosowskiego

Podczas swojego wykładu Zbigniew Nosowski, redaktor naczelny „Więzi”, omówił sposób myślenia papieża Franciszka o rodzinie i małżeństwie, który został przedstawiony przez Ojca Świętego w adhortacji apostołskiej *Amoris laetitia*. o spotkaniu odbyła się krótka dyskusja, która dotyczyła głównie recepcji nauczania papieża Franciszka w Polsce. W spotkaniu uczestniczyło ok. 30 osób

7 VI „Wszystkie grzechy Kościoła?”. Wykład ks. dr Andrzeja Lutra

Asystent kościelny Towarzystwa „Więź”, członek redakcji kwartalnika WIEŹ i Zespołu Laboratorium WIEŹI, zakończył swoim wykładem cykl „Zrozumieć Franciszka”. Podczas wykładu zatytułowanego „Wszystkie grzechy Kościoła?” autor skupił się głównie na Franciszkowej krytyce przepychu i klerykalności, a także zamknięcia na świat. W spotkaniu uczestniczyło ok. 40 osób.

VI II Kieleckie Dni Tischnerowskie

21 III Rekolekcje i wernisaż wystawy „Sicut Cervus. Obrazy duszy”

Re-kolekcjami Tischnerowskimi, głoszonymi przez ks. Jacka Prusaka i wernisażem wystawy „Sicut Cervus. Obrazy Duszy” o Tomasza Biłki OP rozpoczęliśmy II Kieleckie Dni Tischnerowskie. Pierwszy gość, ks. Jacek Prusak, skupił się w swojej konferencji na Jezusowych błogosławieństwach z Kazania na Górze. Znany jezuita, teolog i psychoterapeuta pokazał, jak, na różne sposoby, próbujemy odebrać ostrość tej mowy Jezusa. Po krótkiej dyskusji odbył się wernisaż wystawy „Sicut cervus. Obrazy duszy”, prezentującej obrazy dominikanina, o Tomasza Biłki. O. Tomasz opowiedział o tym, czym jest dla niego malarstwo oraz przybliżył historię obrazów, które można oglądać na wystawie. W spotkaniu uczestniczyło ok. 80 osób

23 III Monodram „Kořakowski. Mickiewicz” w wykonaniu Jerzego Treli

Przy pełnej sali widzów Jerzy Trela, wybitny aktor, wykonał dwa monologi: „Wielkie kazanie księǳa Bernarda” autorstwa Leszka Kořakowskiego i „Wielką Improwizacj” z „Dziadów” Adama Mickiewicza. Jerzy Trela stwierdził, że wykonanie tych tekstów w tak szczególnym miejscu jest dla niego czymś bardzo waŹnym i że pierwszy raz zdecydował się zaprezentowa je razem. W czasie przerwy w spektaklu Bogdan Białek odczytał wypowiedź prof. Dariusza Kosińskiego, laureata Nagrody Znak i Hestii im. ks. J. Tischnera, dotycząca problemu, jaki Polacy mają z tradycj romantyczną. W spotkaniu uczestniczyło ok. 60 osób.

27 III Koncert Symchy Kellera „Filozofia po Źydowsku”

W Instytucie Kultury Spotkania i Dialogu odbył się kolejny punkt II Kieleckich Dni Tischnerowskich – koncert rabina Symchy Kellera. Publiczność licznie zgromadzona w niewielkiej sali Instytutu Źywo reagowała na śpiew psalmów i pieśni chasydzkich, przeplatanych barwnymi opowieściami i anegdotami. Koncert trwał półtorej godziny. W spotkaniu uczestniczyło ok. 60 osób

30 III Wykłd Tadeusza Gadacza

Tadeusz Gadacz – filozof, historyk idei, uczeñ ks. Józefa Tischnera, wygłosił wykłd zatytułowany „Katalog narodowych wad Polaków wedłg księǳa Tischnera”. Wydarzenie to zakończyło II Kieleckie Dni Tischnerowskie. W swoim wykłdzie prof. Gadacz przedstawił 12 głównych wad, których analizy podj si filozof z Łopusznej. Główna część prelekcji dotyczyła pierwszej z nich – melancholii, o której księǳ Tischner pisał w tekście „Chochał sarmackiej melancholii”. W spotkaniu uczestniczyło ok. 60 osób

VII VII Kieleckie Spotkania Chrześcijańsko – Źydowskie

24 IV „Chasydyzm – filozofia radości”. Wykłd Symchy Kellera

VI Kieleckie Spotkania Chrześcijańsko-Źydowskie zainaugurował wykłd Symchy Kellera, kantora i działacza społeczności Źydowskiej. Spotkanie miało charakter wprowadzenia w histori i istot najradońiejszego nurtu judaizmu - chasydyzmu. Nasz gość przedstawił jego genez, poczynszy od opowiedzenia o Źyciu Israela ben-Eliezera, znanego jako Baal Szem Tow. Symcha Keller opowiedział o najwaŹniejszych postaciach i nurtach chadyzmu, przedstawił takŹe podstawowe różnice, które dziel chasydów od zwolenników ortodoksyjnego judaizmu rabinicznego. W spotkaniu uczestniczyło ok. 50 osób

25 IV „Oko za oko. Co na to Talmud?”. Wykłd rabinki Małgorzaty Kordowicz

Pierwsza polska rabinka, która poŹuguje jako rabinka w Warszawskiej Gminie Wyznaniowej Źydowskiej i jest autork Źydowskiego elementarza i modlitewnika dla dzieci, opowiedziała o historii Talmudu i głównych ideach księgi, ale takŹe zaprosiła do wspólnego jej studiowania. By umoŹliwi słuchaczom lepsze zrozumienie tego, czym jest tradycja talmudyczna, Małgorzata Kordowicz zaproponowała wspólne studiowanie przełoŹonego przez siebie fragmentu księgi, bęǳącego komentarzem do kontrowersyjnej dziś dla nas biblijnej zasady etycznej „Oko za oko, ząb za ząb”, umiejscowionej w Księǳe Wyjścia, Kapłańskiej i Liczb. Uczestnicy spotkania mogli przekona się, jak autorzy komentarzy starają się wyjaśnić te zapisy i wskaza sposób ich realizacji w codziennym Źyciu. W spotkaniu uczestniczyło ok. 40 osób

26 IV „Tora na trudny czas”. Studiowanie z Anną Dodziuk

Trzeci dzień VI Kieleckich Spotkań Chrześcijańsko-Żydowskich to wspólne studiowanie Tory, do którego zaprosiła wszystkich uczestników Anna Dodziuk – psychoterapeutka i członek Zarządu Żydowskiej Gminy Wyznaniowej w Warszawie. Zajęcia zostały poprowadzone w oparciu o kilka myśli, które pochodziły nie tylko z Tory spisanej (tu przewodniczką była Księża Hioba), ale także z Tory ustnej, a więc z pozabiblijnej tradycji żydowskiej – z Talmudu i z nauczania chasydzkich cadyków. W spotkaniu uczestniczyło ok. 20 osób

27 IV „Etyka żydowska”. Wykład rabina Dawida Szychowskiego

Nasz gość, Rabin Łodzi Dawid Szychowski, postanowił mówić o nie całym systemie etycznym, ale skupić się na jednym, konkretnym problemie – podejściu do zwierząt. Zgromadzeni zadawali wiele pytań, dotyczących między innymi tradycji koszerności jedzenia. Wiele osób zostało również po zakończeniu spotkania i prosiło rabina o objaśnienie różnych zwyczajów żydowskich. W spotkaniu uczestniczyło ok. 30 osób

28 IV Wręczenie Nagrody im. Hany Goldszajd i Dawidka Rubinowicza oraz Menory Przyjaźni

Na zakończenie tegorocznych Kieleckich Spotkań Żydowsko – Chrześcijańskich wręczono dwie wyjątkowe nagrody, których lauratami zostali nauczyciel Andrzej Kobiałka i dziennikarz Katolickiej Agencji Informacyjnej Andrzej Piskulak. Wieczór uświetnił występ krakowskiego zespołu Di Galitzyaner Klezmerim. W spotkaniu uczestniczyło ok. 80 osób

VIII Studium „ABC judaizmu dla chrześcijan”

15 X Inauguracja studium „ABC judaizmu dla chrześcijan”

Nasza inicjatywa spotkała się z dużym odzewem – na wykłady zapisało się ponad 40 osób pragnących poznawać żydowską religię, tradycję, system etyczny i społeczny judaizmu. Pierwsze dwa wykłady poprowadzili rabin Stanisław Wojciechowicz (judaizm rabiniczny) i rabinka Małgorzata Kordowicz (święta żydowskie) z Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Warszawie.

19 XI „ABC” Judaizmu dla chrześcijan z rebecyn Miriam Szychowską

Rebecyn Miriam Szychowska opowiadała o kobietach w judaizmie, ich roli w małżeństwie, w wychowaniu dzieci oraz w życiu społeczności. Miriam Szychowska, żona rabina Łodzi Dawida Szychowskiego, pochodzi z niereligijnej rodziny żydowskiej, w wieku dojrzałym wróciła do judaizmu. Podczas spotkania porównywała życie codzienne Żydów ortodoksyjnych oraz rodzin niereligijnych, pokazywała również fotografie z ważnych uroczystości, takich jak obrzezanie, bar micwa, ślub.

10 XII Grudniowe „ABC” Judaizmu dla chrześcijan

Rabinka Małgorzata Kordowicz oraz rabin Stanisław Wojciechowicz kontynuowali wykłady dotyczące świąt żydowskich oraz judaizmu rabinistycznego. Rabinka Kordowicz przedstawiła uczestnikom szczegóły dotyczące obchodów Święta Szałasów (Sukot) oraz Święta Świąteł (Chanuka), Wykład Wojciechowicza dotyczył najważniejszych postaci, które miały wpływ na kształt judaizmu rabinistycznego, a także podziału Tory, Miszny oraz traktatów talmudycznych, ich porządku oraz spraw, które poruszają.

Spotkania dodatkowe studium:

8 XI „Noe i jego arka” Czytanie Tory z Anną Dodziuk

Anna Dodziuk, psychoterapeutka i publicystka, przeprowadziła uczestników przez biblijny opis historii Noego, podkreślając nie tylko jego zmagania i sposób, w jaki odpowiedział na zagrożenie, ale też konieczność spojrzenia na współczesne znaczenia jego historii. Wykład odbył się w ramach trwającego studium „ABC judaizmu dla chrześcijan”. W spotkaniu uczestniczyło ok. 20 osób

20 XII Spotkanie z Siostrami Dorotą i Bellą Szwarzman

Naszymi gośćmi podczas ostatniego w 2017 roku spotkania były Siostry Szwarzman, autorki rodzinnego śpiewnika "W poszukiwaniu złotego jabłka". Jak mówi Bella Szwarzman, śpiewnik jest "efektem ubocznym" pracy nad tekstami i melodiami, które od dzieciństwa obecne były w ich domu rodzinnym. Podczas tego wieczoru można było usłyszeć wybrane utwory oraz wysłuchać historii z nimi związanych. W spotkaniu uczestniczyło ok. 30 osób

IX Pozostałe wydarzenia

7 I Noworoczne spotkanie na Planty 7

Wieczór wypełniła wspólna lektura psalmów, do której unikalną muzykę stworzył Michał Oleksik. Nasz gość tworzył wspaniałe dźwięki na unikatowym instrumencie – handpanie. W spotkaniu uczestniczyło ok. 20 osób

15 I Otwarcie Pokoju Błogosławieństw i wystawy „Abraham i Franciszek”

W Instytucie Kultury Spotkania i Dialogu Stowarzyszenia im. Jana Karskiego odbyły się uroczystości otwarcia Pokoju Błogosławieństw i wystawy „Abraham i Franciszek” oraz odsłonięcie popiersia Jana Karskiego. W uroczystości wzięli udział znakomici goście m.in.: rabin Abraham Skórka, przyjaciel papieża Franciszka, rektor Latinoamerykańskiego Seminarium Rabinicznego w Buenos Aires, naczelny rabin Polski Michael Schudrich, biskup kielecki Jan Piotrowski oraz prezydent Kielc Wojciech Lubawski. Uroczystość zakończył mini recital Konstantego Wileńskiego.

25 II Koncert Jazz&Love Trio przy Plantach

W sobotnie popołudnie gościliśmy polsko-szwedzką grupę Jazz&Love Trio w składzie Klaudia Kowalik (wokół + skrzypce), Grzegorz Rogala (puzon + looper) i Anders Grop (kontrabas). Podczas koncertu nie zabrakło kultowych już utworów, takich jak „Fever” czy „My Funny Valentine”. Artyści wykonali także kompozycje Grzegorza Rogala do tekstów Bruna Schultza z opowiadania Wiosna. Muzycy postanowili nawiązać także do historii kamienicy przy Planty 7/9, wykonując utwór „Morenica”, powstały w środowisku Żydów safaredyjskich, którego tekst pierwotnie został napisany w języku ladino. W spotkaniu uczestniczyło ok. 20 osób

10 III Spektakl „Od przodu i od tyłu”

Na Małej Scenie przy Plantach wystąpił Mateusz Nowak z monodramem „Od przodu i od tyłu” w reż. Stanisława Miedzewskiego. Spektakl opiera się na powieści Karola Zbyszewskiego. Dzięki świetnej grze aktorskiej wydawało się, że na scenie występuje cała grupa wykonawców. Cała gama przedstawionych postaci pozwoliła oddać klimat społeczny i polityczny czasów Stanisława Augusta Poniatowskiego, które Zbyszewski opisuje w sposób bardzo krytyczny. W przedstawieniu uczestniczyło ok. 20 osób

6 IV „Raport z miasta Aleppo”. Spotkanie z Martą Titaniec

Naszym gościem była Marta Titaniec, Kierownik Działu Projektów Zagranicznych Caritas. Podczas spotkania wyświetlane były zdjęcia zrobione przez naszego gościa w mieście zniszczonym podczas

trwającej ponad cztery lata wojny domowej. Przedstawiały one niezwykle dramatyczną sytuację ludzi, którzy pozbawieni są pracy, jedzenia, pomocy zdrowotnej, bieżącej wody i prądu. Jak zauważył nasz gość, wiele osób mierzy się z traumą powojenną, pokłosiem wojny jest również ogromna liczba osób cierpiących na choroby psychiczne, pozbawionych profesjonalnej opieki. W spotkaniu uczestniczyło ok. 10 osób

20 V Noc Muzeów w Instytucie Kultury Spotkania i Dialogu

Nasz Instytut wziął udział w Europejskiej Nocy Muzeów. Od godziny 17.00 do północy przez naszą siedzibę przewinęło się kilkaset osób. Mogli oni obejrzeć bezpłatnie stałą wystawę o pogromie kieleckim „Wspomnijcie na minione dni”, czasową wystawę obrazów o. Tomasza Biłki OP „Sicut cervus. Obrazy duszy” oraz posłuchać o losach rodziny Goldszajdów. O 23 rozpoczęła się projekcja filmu „Przy Planty 7/9” w której uczestniczyło kilkadziesiąt widzów.

23 V „Neuroteologia – Czy można pogodzić ogień z wodą?”. Wykład ks. Dr Grzegorza Strzelczyka.

Wykład w dużej mierze odnosił się do książki stanowiącej zapis dialogu teologa i neurobiologa. Pierwotnie naszymi gośćmi miało być dwóch autorów. Niestety prof. Jerzy Vetulani, wybitny neurobiolog, zmarł w kwietniu tego roku. Prezes Stowarzyszenia, Bogdan Białek, poprosił zebranych, by przed rozpoczęciem wykładu chwilą ciszy uczcili pamięć prof. Vetulaniego. W spotkaniu uczestniczyło ok. 30 osób

29 V Koncert Anatolija Kogana i Konstantego Wileńskiego

Wieczór w Instytucie upłynął wśród wyjątkowych muzycznych brzmień. Anatolij Kogan i Konstanty Wileński, którzy zaszczytili nas swoją obecnością, zabrali publiczność w muzyczną podróż. Koncert rozpoczął się utworem skomponowanym przez Konstantego Wileńskiego w momencie, kiedy jego przyjaciel, Anatolij Kogan, wyemigrował do Izraela. Z wielkim zainteresowaniem przyjęty został blok tanecznych melodii ludowych, otwarty polonezem. Usłyszeliśmy irlandzki „Brian Boru’s March” oraz kilka tematów z zebranych przez artystów kompozycji – tańców żydowskich. Przed rozpoczęciem bloku muzyki filmowej, Konstanty Wileński wspominał Andrzeja Kozieję, wielkiego miłośnika filmu i teatru. W spotkaniu uczestniczyło ok. 20 osób

28 VI Koncert Mariusza Szczygła i zespołu Res Factum!

Książka "Projekt: prawda" Mariusza Szczygła, znanego polskiego reportażysta, została zagrana i zaśpiewana. Autor czytał jej fragmenty, a grupa muzyków pod kierownictwem Marcina Krzyżanowskiego (wiolonczelista i kompozytora muzyki teatralnej i filmowej) improwizowali muzyczną wersję tekstów. Eksperyment polegał na tym, że muzycy nie wiedzieli, jakie teksty przeczyta autor. Będą komponować na żywo. Zespół Res Factum! Wystąpił w składzie: Nina Nu - głos, cytra; Tadeusz Sudnik - elektronika; Marcin Krzyżanowski - wiolonczela elektryczna. W spotkaniu uczestniczyło ok. 60 osób

10 IX Koncert zespołu Baruch Band.

Pierwsze powakacyjne wydarzenie w Instytucie, koncert zespołu Baruch Bend, zgromadził niezwykle liczną grupę publiczności, która była pod wrażeniem występu grupy z Białorusi. Członkowie zespołu należą do Stowarzyszenia „Shomer International”, które zajmuje się promowaniem wzajemnego poznania i budowania relacji między przedstawicielami różnych religii i narodowości. W koncercie uczestniczyło ok. 70 osób

18 IX Spotkanie „Międzykulturowa podróż – pierwsze zdania”

Naszym gościem była Jolanta Nowaczyk, autorka książki dla dzieci i dorosłych "Ala ma kota. A Ali? Zdanka pierwsza klasa". Absolwentka ASP w Krakowie, artystka sztuk audiowizualnych, opowiedziała o swoim doświadczeniu podróży, procesie tworzenia książki, o różnych alfabetach i elementarnych obrazach, od których dzieci w różnych częściach świata zaczynają naukę języka pisanego. W spotkaniu uczestniczyło ok. 15 osób Jolanta Nowaczyk przeprowadziła również warsztaty w SP nr 19 im. Ireny Sendlerowej. Pierwszoklasiści poznali nowe słowa – zagrali w językowe kalambury, odnaleźli w książce wyrazy zapisane w innych językach oraz stworzyli piękne ilustracje.

18 X Pokaz filmu „Samuel” z Warszawskiego Festiwalu Filmów o Tematyce Żydowskiej

Uczniowie kieleckich szkół wzięli udział w pokazie filmu "Samuel" oraz warsztatach zorganizowanych we współpracy z Festiwalem Filmów o Tematyce Żydowskiej. Naszym gościem był pan Tomasz Taraszkiewicz, scenarzysta i pomysłodawca filmu "Samuel", wieloletni przyjaciel Samuela Willenberga, uczestnika buntu w Treblince oraz powstania warszawskiego. Opowiadał o niezwyklej osobowości człowieka, który zmierzył się z potężnym złem. Była to też okazja do rozmowy o budowaniu tożsamości, odradzaniu się kultury żydowskiej oraz niebezpieczeństwie, jakie niesie ze sobą stygmatyzowanie innych. Wieczorem film wyświetlono dla wszystkich chętnych.

25 X Spotkanie z p. Krystyną Budnicką

Już po raz kolejny, gościem Instytutu Kultury Spotkania i Dialogu była pani Krystyna Budnicka, członkini Stowarzyszenia Dzieci Holokaustu, kobieta niezwykle pogodna, o spokojnym, ciepłym głosie. Świadek tego, co działo się w getcie warszawskim, z doskonałą pamięcią czasów wojny i żywą pamięcią o swoich bliskich. Z jej ust padło bardzo ważne przesłanie: Obecnie oczekują na pomoc inne dzieci, będące w podobnej sytuacji, a niestety, nie pomagamy im. W spotkaniu uczestniczyło ok. 60 osób.

6 XI Czytanie Herberta

Podczas wieczoru mogliśmy usłyszeć utwory Mistrza w wykonaniu Joanny Kasperek, aktorki Teatru im. Stefana Żeromskiego. Wybrzmiały między innymi „Pan od przyrody”, „Raport z oblężonego miasta”, „Rozmyślenia o ojcu”, czy „Przesłanie Pana Cogito”. Krzysztof Strojwąg, kielecki artysta, wykonał dla gości m. in. „Preludium deszczowe” Fryderyka Chopina. W ramach dyskusji widzowie dzielili się swoimi ulubionymi wierszami Herberta. W spotkaniu uczestniczyło ok. 20 osób.

8 XI „Noe i jego arka” Czytanie Tory z Anną Dodziuk

Anna Dodziuk, psychoterapeutka i publicystka, przeprowadziła uczestników przez biblijny opis historii Noego, podkreślając nie tylko jego zmagania i sposób, w jaki odpowiedział na zagrożenie, ale też konieczność spojrzenia na współczesne znaczenia jego historii. Wykład odbył się w ramach trwającego studium „ABC judaizmu dla chrześcijan”. W spotkaniu uczestniczyło ok. 15 osób.

14 XI „Style życia” – spotkanie z dr Ewą Woydyłło

Gościem Instytutu była dr Ewa Woydyłło-Osiatyńska. Pomimo jesiennej aury sala była wypełniona po brzegi. W czasie wykładu dr Woydyłło mówiła przede wszystkim o pamięci i o tym, jak możemy ją kształtować: jak żyć dobrze, budując przeciwwagę do bolesnych i trudnych doświadczeń, jak dostrzegać i zapamiętywać dobro i jak dyscyplinować samego siebie, by nie ulec skłonności do rozpamiętywania złego. Dr Ewa Woydyłło jest doktorem psychologii i wybitnym terapeutą. Przez wiele lat zajmowała się problematyką uzależnień i pracą z osobami uzależnionymi, głównie z uzależnionymi od alkoholu. W spotkaniu uczestniczyło ok. 80 osób.

21 XI „Kieleckie wspomnienia” – promocja książki Rafaela Blumenfelda

W naszym Instytucie odbyła się promocja książki „Kieleckie wspomnienia” Rafaela Blumenfelda, instruktora kieleckiego kibucu „Ichud”, który w lipcu 1946 roku razem ze swoimi podopiecznymi padł ofiarą pogromu. Książka została wydana przez Stowarzyszenie im. Jana Karskiego dzięki wsparciu finansowemu Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny. Podczas spotkania naszym gościem był dr Marek Maciągowski, historyk, dyrektor Ośrodka Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej, wieloletni przyjaciel Rafaela Blumenfelda. W swojej wypowiedzi podkreślał, że Blumenfeld był człowiekiem bardzo wrażliwym i zaangażowanym w pracę z młodzieżą. Z sali padało wiele pytań dotyczących osoby Rafaela Blumenfelda, faktów dotyczących pogromu oraz społeczności żydowskiej Kielc. W spotkaniu uczestniczyło ok. 35 osób.

28 XI „500 lat reformacji. Czy Luter wciąż inspiruje?” – spotkanie z dr. Krzysztofem Doroszem

Naszym gościem był dr Krzysztof Dorosz, eseista i publicysta, członek Kościoła ewangelicko-reformowanego. Wydarzenie było związane z tegorocznymi obchodami 500-lecia reformacji. Poprosiliśmy naszego gościa o podzielenie się refleksją na temat żywotności idei, które stały u źródeł powstania protestantyzmu. W spotkaniu uczestniczyło ok. 30 osób.

4-5 XII Chanukowe rekolekcje adwentowe

Rekolekcje rozpoczęły się 5 listopada konferencją rabina Stanisława Wojciechowicza i ks. Grzegorza Michalczyka w Instytucie Kultury Spotkania i Dialogu. Rabin zapalił pierwsze świece na świeczniku chanukowym, a ksiądz pierwszą świecę adwentową. Rekolekcjoniści wprowadzili uczestników konferencji w znaczenie symboli świąt Chanuki oraz czasu Adwentu i świąt Bożego Narodzenia. Wskazywali na te elementy, które są wspólne i pozwalają zrozumieć znaczenie gestów i symboli obecnych w Liturgii. W spotkaniu uczestniczyło ok. 50 osób.

Nabożeństwo Biblijne w drugim dniu rekolekcji chanukowo-adwentowych rozpoczęło się od zapalenia Menory. Kolejne świece zapalali przedstawiciele różnych religii i Kościołów. Przed rozpoczęciem liturgii przemówił Bogdan Białek, inicjator chanukowo-adwentowych rekolekcji. Podczas nabożeństwa czytane były kolejno czytania ze Starego Testamentu, z Talmudu (odczytane najpierw w języku hebrajskim) oraz Ewangelii, do których komentarz wygłosili rabin Stanisław Wojciechowicz i ksiądz Grzegorz Michalczyk. Po rozważaniu i modlitwie powszechnej miała miejsce modlitwa za zmarłych, nawiązująca do modlitwy Yiskor, która polega na przypominaniu w dni ważnych świąt imion tych, którzy odeszli. Na zakończenie pastor Janusz Daszuta i ksiądz Rafał Dudała odmówili modlitwy papieża Franciszka oraz papieża Benedykta, wzywające Bożego miłosierdzia i pokoju dla świata. W modlitwie uczestniczyło ok. 40 osób.

7 XII Paweł Preciszewski „O Rosji i prawosławiu”

Naszym gościem był Paweł Preciszewski, historyk i badacz prawosławia, autor książki „Warszawa. Prawosławie i rosyjskie dziedzictwo”. Nasz gość opowiedział o prawosławnej tożsamości Rosjan oraz jej związkach z tożsamością narodową. Paweł Preciszewski interesuje się stykiem świata katolickiego z prawosławnym we wschodniej Europie. Tłumacz literatury filozoficzno-teologicznej z języka rosyjskiego. W spotkaniu uczestniczyło ok. 15 osób.